

תלמודו בידו

דף י עמוד א

- [א] במה מיוחדת ארץ ישראל משאר הארצות ?
- [ב] כיצד מתיישבים הפסוקים "חשכת מים" ו"חשרת מים" ?
- [ג] ממתי שואלים על הגשמים באמירת "ותן טל ומטר לברכה" ?
- [ד] מתי מתחילים היחידים להתענות אם לא ירדו גשמים ?

- [א] 1. ארץ ישראל נבראת תחילה, ושאר העולם נברא בסוף.
2. גשם יורד תחילה בארץ ישראל ועל ידי הקב"ה, ולבסוף בשאר העולם ועל ידי שליח.
3. ארץ ישראל שותה מי גשמים, ושאר העולם תמצית [הנותר בעננים אחר שתייתם].
- [ב] ר' אליעזר: האות כ"ף מהמילה "חשכת" מצטרפת למילה "חשרת", ונקראות יחד "הכשרת".
והיינו שהמים מתמתקים ומתכשרים בעננים [מן המלח שבים].
ר' יהושע: "חשכת מים" מלשון חשיכה, ללמד שמי ענן עבה ומחשיך מרובים.
"חשרת מים" מלשון השרה, ללמד שהעננים מנוקבים ככברה, ומחשרות מים על גבי קרקע.
- [ג] בארץ ישראל: לתנא קמא, משלשה בחשון.
לרבן גמליאל, משבעה בחשון, שהוא חמשה עשר יום אחר החג.
כדי שיגיע אחרון עולי הרגל לביתו קודם הגשמים. וכן הלכה.
בבב: מששים יום אחר תקופת תשרי, מפני שהוא מקום נמוך ואין צריכים גשם רבים.
יום ששים עצמו: לרב [וכן הלכה], שואלים בו. לשמואל, אין שואלים בו.
- [ד] כשבעה עשר בחשון יחידים [רבנן] מתענים שני חמישי ושני.
ומותרים במלאכה, רחיצה, סיכה, נעילת הסנדל ותשיש. ואוכלים בליל התענית.
אין מתענים בראש חודש או בימים טובים הכתובים במגילת תענית.